

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
 minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A csendőrség városi szolgálata.*

Irta: Virág László csendőrszázados.

II.

A csendőrség szolgálatát városokban is a részére fennálló szabályok és utasítások szerint az illető városokra nézve külön jóváhagyott »Különleges határozványok«-ban körülírt némi eltéréssel teljesíti. (Mezőtúr városra nézve jóváhagyott ily »Különleges határozványok« teljes szövegben lapunk mellékletén közöltnék.)

A város külterülete a szokásos módon van őrzáratokba osztva, s ezek portyázása épúgy történik, mint a külsőskökn.

A város belterülete is őrzáratokra van felosztva, melyek a váza utcáit, tereit, egyes fontosabb helyeket, mint például gyárakat, foglalják magukban, s melyek a lehetőség szerint egy-két, esetleg a szükséghez mérten több főből álló járőrök által portyáztatnak állandóan, éjjel úgy, mint nappal.

Ezenkívül a városok különböző viszonyai és a helyi szükséghez mérten egy, vagy több helyen álló őrkök, (postok) tartanak fenn, melyeknek rendeltetése a város legforgalmasabb pontjain a közlekedés biztonságára és a rend fenntartására állandóan felügyelni és minden zavart, vagy bajt haladéktalanul megszüntetni.

Városokban, különösen ott, a hol a lakosság ehhez már hozzá van szoktatva, igen sokszor áll be a szolgálaton kívül a városban megforduló csendőrszolgálatnak is azon kötelessége, hogy az ily járátában hozzáforduló lakosságnak felvilágosítást adjon, a nála tett felmentéseket átvegye és a további lépéseket a sikeres eljárás érdekében haladéktalanul megtegye.

Szolnok és Mezőtúr városokban a belterület négy, illetve három őrzáratra van beosztva, s ezenkívül egy őrzáratot képez még Solnokon a vasuti őrs területe is. A vasuti őrs feladata a nagy kiterjedésű személy- és teherpályaudvarok rendes portyázása, s a személypályaudvaron éjjel úgy, mint nappal állandó vasuti ügyelet tartása és a belső vegyes őrrel való állandó érintkezés kapcsán a közbiztonsági szolgálat ellátása.

Mezőtúron a vasuti ügyeletet minden érkező és induló személy és postaszállító vonatnál a vasuti állomást magában foglaló őrzáratban szolgálatot teljesítő csendőr látja el. Mindkét városban az őrzáratok 24 óráskor (a szolnoki

vasuti őrs egy őrzárata négy óráskor), mely idő alatt a 24 órai időhöz előírt pihenőknek (nagy és középpihenők) mindig a laktanyában tartatnak) betartása mellett az őrzáratok annyiszor járandók le, a mennyiszor csak az adott időn belül ez komoly megfigyelés mellett lehet séges.

Szolnokon a követetelményeknél fogva két állandó őr (post) tartatik fenn az állandó vasuti ügyeletet végző járőrön kívül, Mezőtúron csak egy.

Ezen állandó őrkök csak felváltásuk után térnek a laktanyába étkezni, pihenni, s szolgálatuk tartama az időjáráshoz képest 1—6 óránkénti felváltással 24 óra, míg a többi járőrök az őrsparancsnok meghagyásához képest aként vonulnak be a reggeli, déli és esti étkezéshez, hogy a városban járőrök mindig maradjanak.

Az állandó őr nem marad, mint a katonai őr, helyhez kötve, hanem a neki kiosztott utcarészen, vagy téren mozog ide s tova, de felállítási helyére rövidesen visszatér, hogy ott majdnem minden perczen felállítható legyen.

Jellegzetes az ily állandó őrnél, hogy mindenki hozzá szokott fordulni, a kinek momentán segélyre van szüksége, s hogy a mozgó járőrökkel folytonos érintkezésben lévén, minden a városban történt eseményről tudomást szerez, akár a lakosságnak, akár járőrtársainak van segélyre szüksége, ő a szócső, melynek útján a segély előállíthatik.

A belterület őrzárati beosztásában minden oly lényegesebb pont, mely közbiztonsági szempontból különös megfigyelésre szorul, mint ilyen külön meg van jelölve, s ezen pontokon a körülmények és fontosságukhoz mérten 5—15 percig való megfigyelő állás van elrendelve a mozgó járőröknek, s csak azután folytatható a portyázás. Ilyen pontok, utcakereszteszések, forgalmasabb helyen, nagyobb gyár, vagy ipartelepek, szállodák, gyanús korecsnák stb. környékei.

Rendszerint mindennap minden őrzáratba vezényeltetik járőr a belterületen. Nappal csak forgó piztollyal, éjjel és nyomozó szolgálatban karabélyllyal teljesítetik a szolgálat őrzárati lap nélkül. A külterületen mindig karabélyllyal és őrzárati lappal. Kivétel képez a lovas legénység, mely külterületen is, épúgy mint a külsőskökn, ha preventív szolgálatot végez, csak forgópiztollyal van felfegyverkezve.

E szerint a megelőző szolgálat városokban, kevés kivétellel, azonos a külsősköknél.

* A bevezető közlemény lapunk f. évi 12. számában jelent meg.

A szolgálat a mindenkori létszám és a közbiztonsági viszonyokhoz képest osztatik be és kerül a legénységre.

Rendes viszonyú városban egy havi szolgálati órák száma 240, míg például az igen mozgalmas Szolnok városban a múlt évben átlag 304-5 óra szolgálat esett egy csendőrré havonként, de mert azóta a létszám nyolcz fővel emeltetett, ezen kivételes megterhelhetőség jöven alig fordulhat elő.

A hol lovas legénység is van, hacsak különös események ezt szükségessé nem teszik, a gyalog legénység külterületet nem portyázik, a lovas legénység pedig a külterület portyázása mellett részt vesz a gyalog legénység belterületi portyázásában is oly mértékben, hogy szolgálati órái a gyalog legénységével kiegyenlítődjenek. Természetesen erre befolyással van az is, hogy mekkora és milyen a külterület, mennyi a lovasok létszáma, s milyenek a külterületen a közbiztonsági viszonyok, mert a lovas legénységnek feladata első sorban a külterületen megelőző szolgálattal és nyomozással foglalkoztatásával rendet tartani, másodsorban pedig nagyobb zavargások, néposzódások esetén a gyalog legénység támogatása, s csak harmadsorban a belső megelőző és nyomozó szolgálatban való részvétel.

A nyomozások keresztülvitele, bár minden egyes járőr, de a városban szolgálaton kívül megforduló csendőr, vagy altisztnek is kötelessége akár panasz, vagy feljelentés, akár megfigyelés útján törvénytelenésekről tudomást szerezni, rendszerint altisztek, vagy a nyomozásokban már tapasztalt és kipróbált csendőrökre bízott; azonban a megelőző szolgálatot végző bármely csendőr is jogosult, sőt köteles mindazon sürgős nyomozó eseményeket fogantatni, melyek adott esetekben a vizsgálat, vagy nyomozás sikere érdekében elodázhatatlanok, de ezeknek fogantatása után köteles az esetet őrsparancsnokának, vagy helyettesének a legelső alkalommal jelenteni, hogy az a további nyomozással őt, vagy mást bízasson meg.

A nyomozás irányítása mindig az őrsparancsnok dolga, ki kell hogy ismerje alárendeltjei képességeit, s e szerint kell hogy adott esetekben intézkedjék, azaz, hogy mérlegelje miszerint az eset fontosságához képest csendőrt, vagy altisztet bizzon-e meg a nyomozással és hányat, avagy maga vezesse-e be azt?

A külsősköni is, de különösen a városi őrsőkön áll az, hogy a nyomozások helyes irányítása és a legénység képességei szerint való alkalmazása hozhat csak megnyugtató eredményeket.

Miután belterületen a portyázás őrzési lap nélkül történik, a szolgálat kezelése és ellenőrzése igen sok gondot ad az őrsparancsnoknak, mert a mint tudvalevő a belterületen végzett szolgálatok nyilvántartására rendszerszerűen lévő "Vezénylő lajstrom" nem tartalmaz oly tüzetes adatokat, mint a külterületen végzett szolgálatokra vonatkozólag a "Szolgálati könyv".

A szolgálat ellenőrzése egyrészt ezért okoz több gondot és nehézséget az őrsparancsnoknak, másrészt meg

azért, mert egy városban az egymás hátán lévő utcák, terek közepette, s az azokban létező sok mindenféle nyilvános és kéteshírű helyek, mint korcsma, vendéglő, kávéház, bordélyház, mutatványos játékhely, színház stb. stb., de igen sokszor a magánházak is alkalmat nyújtanak a szolgálatban álló csendőrnek, hogy oda különböző ürügyek alatt betérjen, az időt elfecsérelje stb., s ha a csendőrből csak egy kevés hajlam van erre, a sok kínálkozó alkalmat ki is használja.

Ezért a naponta többszöri ellenőrzés mellett lehet csak nyugodt az őrsparancsnok a felől, hogy a szolgálat a helyes mederben folyik.

A megelőző szolgálatot leghelyesebb már eleve egy egész napra beosztani, és ezen beosztást, egy megfelelő kéregepapirtáblára fölírva a tanteremben kitenni, vagy kifüggesztetni, melyből maga a legénység, de az intéző altisztek is mindenkor tudni fogják, hogy ki, mikor és hova tartozik szolgálatba indulni és mennyi időtartamra. Ezt a legénység hamar megszokja és ösztönszerűleg követi.

Természetesen ez csak a sablonos szolgálatokra vonatkozhat, s ezektől eltérőleg a sürgősen előállott szolgálati teendők végzése iránt az őrsparancsnok külön kell hogy intézkedjék.

A városi őrsőn lényeges szerepe van az őrsparancsnok minden irányú támogatásában a laktanyaügyeletes csendőrnek, mert résztint a jelzett előzetes beosztás, részint a személyes tapasztalata alapján számon kell hogy tartsa, kiknek van igényük a pihenőtartásra, kik állanak külszolgálatban, kik mikor vonulnak be, mikor kötelesek szolgálatba indulni, kik szolgálatmentesek, s mikor kötelesek visszatérni a laktanyába; a magánfeladatokat ő igazítja az őrsparancsnokhoz, a hol lovaslegénység is van, ott ő köteles gondoskodni, hogy a lótap rendszeren kiadassék, s ha a lovaslegénység mind szolgálatban áll, de ló van otthon, hogy a lótap rendeltetésére fordíttassék stb.

Miután a legénység szolgálatlall mindig kell hogy foglalkozzék, ügyszólván mindig mozgásban van, jön-megy, mint méhkasban a méhraj, s így ügyszólván ki van zárva, hogy a legénységnek egyszerre egy parancsot adni lehetne.

Ezért gyakorlatban van, hogy az iskolaszobában kifüggesztett táblára minden fontosabb parancs, értesítés krétával feliratik az őrsparancsnok, vagy helyettese által, s mindaddig le nem törölletik, míg valamennyi csendőr és altiszt az adott viszonyok között azt el nem olvashatta.

A szolgálat természete hozza magával, hogy az őrsparancsnok nem kötheti magát sem az iradohoz, sem az oktatáshoz, hanem neki éles szemmel inkább az ellenőrzés szerepére kell szult helyezni, hogy mindenről, a mi kint-bent történik, egyaránt tudomással birjon.

Szükséges, hogy a létszámviszonyokhoz képest minden ilyen őrsőn 4—5 altiszt álljon az őrsparancsnok rendelkezésére, kik között a szolgálatkezelés, iradavezetés,

Kimutatás

a Szolnokon és Mezőtúron előfordult bűncselekményekről.

Nevezetesen	Szolnokon								Mezőtúron			
	1905 évben				1906 évben				1906 évben			
	előfordult	kiderített	elfogott (elővezetett)	feljelentett	előfordult	kiderített	elfogott (elővezetett)	feljelentett	előfordult	kiderített	elfogott (elővezetett)	feljelentett
	eset	egyen			eset	egyen			eset	egyen		
Felségsértés	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
A király, a királyi ház tagjainak bántalmazása, megsértése	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Hűtlenség	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Lázadás	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Hatóságok s hatósági közegek elleni erőszak	4	4	5	1	5	5	5	6	1	1	1	
Alkotmány, törvény, hatóság s hatósági közegek elleni igazgatás	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Magánosok elleni erőszak	3	3	.	2	6	6	1	16	.	.	.	.
Polgárok választási joga elleni büntettek és vétségek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vallás és annak szabad gyakorl. ell. büntett és vétség	1	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
Személyes szabadság stb. közhivatalnok által megsértése	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Pénzhamisítás	4	4	.	5	11	10	.	11	.	.	.	.
Hamis tanulás és hamis eskü	1	1	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.
Hamis vád	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Szemérem elleni büntettek és vétségek	3	3	.	3	4	4	.	4	2	2	1	1
Kettős házasság	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Családi állásra vonatkozó büntettek és vétségek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Rágalmazás és besületsértés	22	22	.	29	46	46	.	60	2	2	.	2
Ember élete elleni büntettek és vétségek	7	6	4	6	12	12	3	8	11	11	4	9
Párviadal	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Testi sértés	81	81	3	124	117	117	10	197	15	15	.	32
Közegészség elleni büntettek és vétségek	.	.	.	.	.	.	.	.	2	2	.	2
Személyes szabadság megsértése magánszemélyek által	.	.	.	.	2	2	.	3	.	.	.	.
Levél és távsürgöny titok megsértése	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Titok tiltott felfedezése	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Magánlak megsértése magánszemély által	8	8	.	13	21	21	3	45	4	4	.	6
Lopás	317	438 ¹	75	261	357	317	30	331	114	104	9	64
Rablás és zsarolás	3	3	1	4	5	4	.	5	2	2	6	.
Sikkasztás, zártörés és hűtlen kezelés	10	10	1	10	22	22	1	24	.	.	.	.
Jogtalan eljáratás	4	4	.	4	7	7	.	7	2	2	.	2
Orgazdaság és bűnpártolás	57	112 ²	3	50	35	35	3	37	14	14	.	10
Csalás	10	10	3	7	14	14	3	14	38	38	.	2
Okirathamisítás	1	1	.	1	5	4	2	3	.	.	.	.
Orvosi és községi hamis bizonyítvány kiállítása és használata	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Bélyeghamisítás	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Csalárd és vétkecs bűkás	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Más vagyonának megrongálása	35	35	1	53	39	38	3	78	2	2	.	4
Gynjogtatás, tűzokozás (tűzeset)	40	32	1	28	34	26	.	17	21	15	.	16
Vízáradás okozása	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vaspályák, hajók, távirdek megrongálása	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Foglyok megszökötése	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Pegyeres erő elleni büntettek és vétségek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Hivatali és ügyvédi büntettek és vétségek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Egyéb törvényekbe ütköző büntettek és vétségek	13	13	2	14	4	4	4	2	1	1	.	1
Kir. járásbírói hatáskörébe utalt kihágások	5	5	1	13	44	41	1	70	15	15	2	24
Közigazgatási hatóság hatáskörébe utalt kihágások	624	623	195	965	787	786	248	1192	246	246	33	438

¹ 158 régi lopási eset derített ki.² 55 régi orgazdasági eset derített ki.

oktatás, szolgálat ellenőrzés és a belső-külső rendtartás gondját megoszthatja.

Az utóbbi időben honvédelmi miniszter úr Ö Nagyméltósága rendelkezéből folyólag az irodavezetés és oktatás ellátására egy törődöttebb járásörmester, vagy örmester lett minden városi őrsre beosztva a gyakorlati szolgálat végzése alól való egyidejű felmentés mellett.

Rajta kívül kell egy altiszt, a ki a őrsparancsnok mindenféle teendőiben megfelelően helyettesíteni tudja, egy, esetleg kettő másik, a ki a nyomozásokban teljesen otthonos, azokban irányító szerepet visz, s a hol a csendőrök eredményt elérni nem tudnak, ott a pótnyomozást keresztülvizsi és lehetőleg sikeres nyomozással jó példát mutat.

Lovaslegénység jelenléte esetén pedig még egy lovasaltiszt, ki a külterületen a lovaslegénység szolgálatát kezeli, ellenőrzi, és általában a külterületen legénységgel rendet tarthat.

Kellő, mondjuk fölösszámu altisztek nélkül ilyen őrsön boldogulni igen nehéz.

Magától értetődik, hogy az első helyettes, s a nyomozó altiszt, valamint a lovas helyettes helyén csakis oly altiszt képes a teendőket pontosan ellátni, a ki mint külsős parancsnok már jól megfelelt, vagy a városi szolgálatban az ahhoz szükséges ismereteket időnként folyamán megszerezte.

Ezért téves azon felfogás, hogy, ha egy volt őrsparancsnok, ha ilyen helyen alkalmaztatik, mellőztetik, mert ezen alkalmazás és a velejáró kötelesség oly fontos, hogy semmi körülmények között nem kiesínyelhető, és gyakorlati tapasztalatok nélkül egyáltalán be sem tölthető.

A ki az ily alkalmazást mellőzésnek veszi, vagy magyarázza, az nincs tisztában az ily altiszt feladatkörével és felelősségével; s hogy ezen ferde felfogás szolgálatunknak ártalmára ne lehessen, tudnunk kell, hogy az ily alkalmazás kitüntetésszámba megy, s az ily helyen buzamosabb időn át alkalmazott altiszteké a jövő, mert az önképesség és gyakorlati tapasztalatok szerzésére, csiszolódásukra kínálkozó sok alkalom mellett lehetetlen, hogy vezetőképeségük, ügyességük és szakképzettségükkel a külsőbeli altisztek fölött kiemelkedni ne tudnának, s annak idején mint járásparancsnokok ki ne váljanak.

Ámde vegyük szemügyre a mellékelt statisztikai adatokat:

E szerint *Szolnok város* területén 1905 évben büntetett és vétés előfordult 624. Kiderítettett régi esetekkel együtt 791. (126-70%), elfogatott 99, feljelentetett 718 egyén; — 1906. évben előfordult büntetett és vétés 746, kiderítettett 694 (93-03%); elfogatott 68 és feljelentetett 868 egyén. Kihágási eset tárgyalatolt 1905-ben 629, kiderítettett 628, ezekért elővezettetett, vagy elfogatott 196, feljelentetett 978 egyén; — 1906. évben kihágási eset volt 831, kiderítettett 827 (99-51%); ezekért elővezettetett, vagy elfogatott 249, feljelentetett 1264 egyén.

Mezőtúr városban (itt csak 1905 szeptember 1-éve vétetett át a szolgálat) 1906. évben büntetett és vétés előfordult 231, kiderítettett 215, (93-12%) ezekért elfogatott 21, feljelentetett 153 egyén. Kihágás volt 246, kiderítettett 246, ezekért elővezettetett, vagy elfogatott 3, feljelentetett 462 egyén.

A szolnoki vegyes őrsnek mult évben 1331 iktató és feljelentési könyvében 657 tétele száma, a mezőtúri őrsnek ugyanakkor 702 iktató és feljelentési könyvében 245 tétele száma volt. Megjegyzendő, hogy a kihágási esetekről szóló feljelentések, sem Szolnokon, sem Mezőtúron nem iktattnak külön, hanem csakis a feljelentési könyv és tárgymutatója alapján tartatnak nyilván.

Ezen feljelentési könyv, mely az őrsön őrizteti, kettőzöttve számozott lapokat tartalmaz, s benne indigó-papír segélyével minden egyes kihágásról szóló feljelentés egyszerre két példányban állítatik elő, melynek egyike a rendőrhatalóságnak küldetik meg, másika pedig az őrsön marad, s így egészen felesleges a feljelentések külön iktatása, mert a cél, hogy nyilvántartásunk és működésünk áttekinthető legyen, úgy is el van érve. A külön iktatás csak felesleges munkával járna.

A mezőtúri őrs 25, a szolnoki vegyes őrs 19+6 (vasuti) = 25 fő legénységgel fejtette ki a fennebb bemutatott igen sikeres tevékenységet.

Miután ezen adatok maguktól beszélnek, s alkalmak arra, hogy bárki bepillantást vessen egy ilyen őrs beleletébe és nyüzsgő munkálkodásába, de ezek alapján már összehasonlítást is tud tenni akármely érdeklődő két különböző viszonyú városi őrs működése, vagy a más városokban alkalmazott legénység saját őrsé s a felhozott őrsök viszonyai között, át kell, hogy térjünk azon tényezőkre, melyek a városi szolgálatra, illetve a legénység beleletére lényeges befolyással vannak. (Vége köv.)

A közrendészet és a nyomozási eljárás.

Irta: Némethy Ferencz csendőrszázados.

II.

A csendőrségnek egyes polgárok személye s batorlottság iránti gondoskodása magában foglalja a veszélyek eltávolítását, melyek a polgár életét, testi épségét, szabadságát és becsületét fenyegetik, származzanak azon veszélyek akár valakinek gonosz szándékából, akár vigyázatlanságából, mulasztásából, akár a természeti elemektől és véletlen káros eseményektől.

Ezen gondoskodás kiterjed a különféle inségek, elemi csapások és egyes személyeket érő balesetek alkalmávali közbenjárásra, és ott, a hol ez lehetséges, segítségére.

Ebben nyilvánul a csendőrség emberbaráti tevékenysége.

A csendőrségnek kiváló érdemű szolgál, ha szolgálati tevékenység által az elkövetni szándékolt bűncselekmények végrehajtását megakadályozni bírja, mert hisz a társadalomnak kevés haszna van abból, ha a társadalom hozzátartozóin ejtett sérelem vagy kár utólagosan büntető eljárásilag toroltnak meg.



A fővárosi múzeum épülete a Városligetben, a Stefánia-úton.

A csendőrségre hármló ezen kötelességből kifolyólag a közbiztonság végrehajtó tagjainak gondoskodni kell arról, hogy azon okok, melyekből büntetendő cselekmények származhatnak, már csirájukban elfojtassanak, elháríttassanak.

A büntetendő cselekmények mineműsége e tekintetben más és más eljárását követel.

Vegyük csak egyszerűen az életben leggyakrabban előforduló gyilkosság, emberölések és testi sértések csoportját.

Jelentékeny részét ezen cselekményeknek a *részegség* okozza, miért is a csendőrség arra ügyeljen, hogy a fenti ok a lehetőségig elenyésztesse, vagy korlátoztassék. Egyik módja a csendőrség ez irányú tevékenységének a korezmák és vendéglők ellenőrzése oly időben, midőn leginkább szoktak a korcsmalátogatás veszélyes jelenségei mutatkozni, tehát este a záróráig, melynek betartásáról a csendőrségnek amúgy is meg kell győződnie.

Minden alkalommal, hol nagyobb embertömeg gyűl össze, a csendőrségnek ügyelni kell arra, hogy verekedés vagy verengzés ne történjék.

Ha mégis előfordulnának ilyenmő zavarok, akkor a csendőrségnek kötelességében áll közbelépni, a főczinkosokat és bujtatókat eltávolítani, ellenszégülés esetén elfogni, a többieket pedig leinteni, reábeszélés által lecsillapítani.

Alattomos és veszélyes fegyverek hordása, robbanó anyagok készítése és birtoklása tiltva lévén, az e tekintetben kiadott hatósági rendelkezések ellenőrzése egyik módja annak, hogy az élet és testi épséget fenyegető veszélyek elháríttassanak vagy következményeiben enyhíttessenek.

A legbiztosabb módja a megelőzésnek a csendőrség gyakori megjelenése vagyis a helyes portyázási rendszer, mely ha meglepőleg, váratlanul történik, mindig elrettentőleg hat.

Hogy a közutakon utonállók, zsványok által a közbiztonság ne veszélyeztessék, a szakadatlan portyázás a legcélszerűebb eszköz, mert csakis ez által lehet a felügyeleti területet a gyanus emberektől megtisztítani.

Nálunk erre, sajnos, még nagy szükség van, példa erre a most letárgyalt szenzációs rétegsi gyilkossági bűnper, mely azt demonstrálja, hogy a rablóvilág Magyarországon még mindig kísért és nem szűnt meg teljesen, a mint nem is szűnik meg soha, míg csak a műveltség, az elégtűtség a legalacsonyabb társadalmi rétegekben talajt nem talál.

Zsványbandák keletkezésének elhárítására célszerű intézkedésekre van szükség.

Ide tartozik, hogy azon források eltávolíttassanak, melyek henyeségre és csavargásra alkalmat szolgáltatnak, tehát a munkátlanság, a munkától való irtózat, a mi a cigányainknál és hozzájuk hasonló elemeknél tapasztalható.

A cigány, a csavargó, a koldus kérésből él, még jó,

ha azt a tisztességes polgárok önként nyújtják és adakoznak olyanoknak is, kik bizony azt meg nem érdemlik, mert ha ezt nem teszik, a különben nagy számú ingyenélők maguk veszik ki szarczukat és szükségletüket meghaladó károkat okoznak.

Legszembeötlőbb ez ott és oly időben, a hol és a midőn terített asztal kínálkozik a társadalom számvetett páriáinak, tehát börtöm vidéken, természetesen.

A társadalmi törvényeket és szokásokat megvető, a társadalmon kívül élő, nem elégszék meg azzal, hogy szükségleteit kielégítse, hanem rombolási vágyát kielégítendő, ok nélkül nagyobb kárt idéz elő.

Így például a gyümölestolvaj nemcsak a fa termését dezmálja meg, hanem ágakat tör le; a takarmánytolvaj az erő gabonát kaszálja le és nem éri be az utmentén burjánzó füvel és így tovább.

Az utonállás megakadályozására irányul, hogy a csendőrség minden gyanus embert megállít, főleg éj idején, mely tudvalevőleg nagyon kedvez az ily természetű bűncselekmények elkövetésének, és ha a gyanus vizsgálásra szőlítja fel.

Főleg a határszéleken kell ezt alkalmazni, mert ott leginkább nyílik alkalma a külfölddel szomszédos államokban meg nem tört egyének beözönlésének.

Mérhetetlen a haszna ezen ellenőrzésnek, ha megfontoljuk, hogy nemcsak a veszélyes elemek bejövetele nék lesz gát vetve, hanem a bűnben megfogamzott ivadékok tűzelmi is lehetetlenné tétetnek, mert alig lehet tagadni, hogy a bűnt az utódok öröklik, az sokszor a másod, harmad, sőt tizedizigleni leszármazottakban jelentkezik a természet örökké titkos törvényeinek megfoghatatlan és kimagyarázhatatlan módjának megfelelően.

Különös figyelemben kell a csendőrségnek részesíteni a zsvábúrsokat, a házalókat, kik a legkülönbözőbb ürügyek öre alatt tolatkodnak be a házakba, a viszonyok kikémlelése céljából.

Minden előre megfontolt bűncselekmény tervszerűen hajtatik végre. A mint az építőmester tervrajz után építi fel a házat, a hadvezér terv szerint intézi a hadjáratot, a tőzsedűgnők a börténmanővert, azokép a gonosztevő is minden nagyobb vállalatit az észszerű kivitelre alapítja, melynek kiinduló pontja a helyi viszonyok kikémlelése.

Miután pedig az utazó, tartózkodási helyét minduntalan változtató gonosztevő, leginkább vendégfogadóknak tanyázik, ezen helyekre éber figyelmet kell fordítani, nemkülönben oly helyekre is, melyeket a társadalom ellensége előszeretettel látogat, például erdőrészeket, malmokat, mészegetők, pásztorok, halászok tanyáit, kik többnyire egy követ fűjnek és segélyére vannak a törvényen kívül állóknak.

Ne mulassza el a csendőrség soha czirkálásai alkalmával ezen helyeket meglátogatni, okszerűen tudakolódzni, magát megkedveltetni és meg fogja látni, hogy működése nem lesz meddő. Nagyon sok dolgot fog meg-

udni, a mi neki, ha nem is azonnal, de később hasznára lesz.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni az ismeretség szerzését. Sohasem szabad elmulasztani az alkalmat, hogy a csendőr az emberekkel megismerkedjék.

Ismeretlentől ne várjon felvilágosítást.

Ez a nyitja az eredményes szolgálat teljesítésének.

Természetesen nem szabad megfeledkezni a gonosztevők czinkosairól: az orgazdákról sem, kik nélkül a gonosztevők csak fele munkát végezhetnének.



Az 1898-ban lebontott legrégibb pesti ház udvara.

A fővárosi muzeum olajfestmények-terméből.

Alkalma erre elég van, szolgálatban és azon kívül.

Minél több embert ismer, annál jobb. Becsületest és gonosztevőt egyaránt, egyszóval mindenkit.

Minél több bizalmasa van, annál többet tud meg, a mire szüksége van.

Az orgazda lelke a rabló- és tolvajvilágnak.

Ő ösztökéli, serkenti a gonosztevőket. Ellátja őket tanácssal, pénzbeli segítséggel és védelmet nyújt nekik üldözéseknél, mert hisz tudja, hogy a gonosztevő nem fog árulója lenni, kiméli őt, ha hurokra is kerül

és így ő élvezi a gyümölcseit annak, mit a gonosztevő keservesen, sokszor élete, testi épsége és személyes szabadsága kockáztatásával, tehát mindenesetre drága áron szerez meg és ép oly könnyelmű módon harácsol el.

A csendőrség iparkodjék a gonosztevők és cigányok csúfneveiről, azoknak ismertető jeleiről, személyleírásáról stb. tudomást szerezni és arról, hogy hol szoktak leginkább megfordulni, kiknél tartózkodni.

Ha a gonosztevőkről, gyanusakról fénykép van, azt be kell szerezni és az őrsön gyűjteni, egy kis albumot létesíteni, mert nem lehet tudni, mikor lesz arra szükség.

A magam részéről, mint praktikusnak kipróbált eszközt csak ajánlhatom, hogy minden csendőr vezessen magának egy kis előjegyzést, melybe minden egyes ellenőrzés alkalmával beírja, mit tapasztalt a gonosztevőnek, a gyanusnak házájánál.

Megkésztí a pontos személyleírását, bejegyzi a magán viszonyait, a vagyoni állapotát, összeköttetéseit, rokonságát, miből gyarapodott stb. és ezen előjegyzés igen sokszor hasznára fog neki lenni, mert nem mindent lehet soká fejből tartani és akárhányszor csak ezek alapján lehet megbízható felvilágosítást adni a hatóságoknak.

Minden, a mi a gyakorlati közbiztonság terén mozog, legyen praktikus és ne bürokratikus.

Ezért a világért sem volna szabad a gyakorlati közbiztonsági szolgálatot külső formákba önteni és sematikus intézni.

Ha valahol, úgy itt van a tere az egyéni gondolkodásnak és rátermettségnek.

Semmi írói castrang és ellenőrzés. Fő az eredmény, mely nélkül létünk és posztionk elvesztené a jogosultságát.

A csendőrségnek, sajnos, nincs többé már joga körözött leveleket kibocsátani.

Ez a hatóságok dolga.

Azt mondtam sajnos, mert nincs meg a közvetlenség és oka ennek, hogy a csendőrség nem hatóság, csak végrehajtóközeg.

Helyes, de ennek nem volna szabad kizárni, hogy csupán az elmélet, a szürke elmélet kedvéért, a gyakorlati szempontok háttérbe szoruljanak.

De ezen nem lehet segíteni, ezért legalább arra kell törekedni, hogy ezen intézkedés hátrányai csökkenessenek.

Ez pedig úgy érhető el, ha a csendőr a feljegyzései alapján, adott esetekben a hatóságot megbízhatatlan informálja és rendelkezésére bocsátja azon adatokat, melyeknek segítségével a keresett személy vagy tárgy felfedezése elősegíthető.

Mínél pontosabb ez, annál több kilátás van az eredményre.

Nem eléggé lehet hibáztatni, hogy könnyelmű és mily felületes módon történnek a körözések.

A jó Istenen kívül senki sem akadhat nyomára az üldözöttnek, lopott, rablott vagy elveszett tárgynak, ha csak a hatóság által közzétett leírásra van utalva.

A kutya kutatása embernyomok után.

Az a kérdés merült fel, hogy miként lehet a kutyát bűnösök nyomozására, eltűntek felkutatására stb. eredménnyel alkalmazni?

Erre a kérdésre csak a következőkkel lehet válaszolni: ha a kutya emberi nyomok felkutatására ki van képezve.

Hogy a kutya erre hogyan képeztessek ki, az alábbiakban ismertetjük:

Mihelyt a fiatal kutya megtanult apportálni, akadályokat eltávolítani, a vízből tárgyakat előhozni és vezetőjét megszokta, megkezdjük vele a tulajdonképeni gyakorlatot emberi nyomok felkutatására. Ennek előgyakorlataként felhasználhatjuk a jelentések vitelét, feltéve, hogy ez helyes módszer szerint lett beoktatva, illetve a küldőezutak gyakorlásánál arra ügyeltünk, hogy a kutya jól lent tartsa a fejét és megszokta szaglási érzékének folytonos használatát. Ajánlatos a kutyát erre a gyakorlatra már 5-6 hónapos korában rászoktatni. Ennél figyelembe veendő, hogy minél könnyebbek kezdetben ezek a gyakorlatok, annál biztosabb az eredmény, ennekfoga vigyáznunk kell, hogy ezen gyakorlatoknál a kutya ki ne fáradjon.

Az első gyakorlatoknál ajánlatos, hogy a kutya előtt jól ismert személy, leginkább maga az idomító, a kutyát a gyakorlat megkezdése előtt megezírógassa és néhány falat hussal kedveskedjék neki, azután pedig úgy, hogy a kutya lássa, eltávozik, még pedig szellel szemben és gyepek talajon. Ezalatt a segítő mindaddig szíjon tartja, míg az idomító (kezdetben 50-100 lépésnyire) úgy elbujt, hogy a kutya ne láthassa. A kutya most már eleresztve, kénytelen lesz az idomítót, mivel maga előtt nem látta, szaglálás útján keresni. Ha a kutya kezdetben nem találja meg az idomítót, a gyakorlatot újból kell megkezdeni, melynél most már a segéd „keresd!” felhívással a kutyát a szíjnál fogva nyomon vezet, míg az idomítóra bukkannak.

Különösen kezdetben nem szabad a feltalált idomítóknak fukarkodni az elismeréssel. Ily módon a gyakorlatot nehányszor megismételjük, míg a kutya megszokja, hogy a keresésnél orrát lefelé tartsa. Ha már egyszer addig haladt, hogy a fejét lefelé tartva, szaglászni kezd, akkor előmenetele minden gyakorlatnál fokozódik és csakhamar magától is megtalálja az idomítót. A gyakorlatok most már fokozatosan mind nagyobb távolságra, egész három kilométerig kiterjeszthetők.

Ha ez a gyakorlat már jól be van tanítva, akkor a segéd buvik el és őt keresi meg a kutya. Ennél a gyakorlatnál is előbb kisebb távolsággal kell kezdeni és csak fokozatosan nagyobb és nagyobb távolságokra átteni. Ha a gyakorlatok jól mennek, a segéd a kutyát



Részlet az olajfestmények terméből.

A fővárosi muzeumból.

«vissza!» parancsszóval újból az idomítóhoz küldi, ki kezdetben ott az utvonal vége felé dicsőő szavakkal a kutya elé siet és megérkezésekor, úgy mint a segéd az elküldés alkalmával egy kis hussal jutalmazza.

Ha a kutya ezt a gyakorlatot kisebb területen már pontosan végzi, akkor itt is áttérünk fokozatosan nagyobb területre. Ügyelnünk kell, hogy a gyakorlatok sikertelensége elkerültesse, miért ajánlatos, hogy egy gyakorlati óra alatt mindenkor csak egy ilyen küldőnevezut (ide-oda menetelt) gyakoroltassunk a kutyaival.

Most már minden ilyen küldőnevez utra a kutya nyakába függesztett táskába, a kutya által is láthatólag egy kis czédulát teszünk és ezen szavakkal «vidd a jelentést» bocsátjuk utjára. Nagyon természetes, hogy a kutyanak azon egyént, kinek a jelentést viszi, ismernie kell és indulásnál ennek nyomára kell a kutyát vezetni. Ha a kutya a jelentést elhozta, vegyük át a czédulát, hagyjuk a kutyát, különösen hosszabb utaknál és melegebb időkben, kissé pihenni, mielőtt ezen szavakkal «Jelentést vissza» elbocsátjuk.

Ezzel az emberi nyomok felkutatásához szükséges előgyakorlatok befejezést nyertek és csak most következnek a tulajdonképeni gyakorlatok.

Ezt azzal kezdjük, hogy a segéd valamely tárgyat nem nagy távolságra elvisz, azt leteszi és azután visszatér az idomítóhoz, mire a kutyát a segéd nyomán a látott tárgy felkutatására és «elveszett, keresd» szavakkal annak elhozatalára küldjük.

Ha a kutya kezdetben nem tudná a parancsot teljesíteni, akkor az idomító nyomon vezetni egészen a letett tárgyig és utasítja ennek felvételére és visszavitelére. Az idomító ezután a kutyával együtt menve, utközben valamely tárgyat elejt és azután a kutyát «vissza, keresd» szavakkal annak felkutatására és elhozatalára visszaküldi. Ha azokban a gyakorlatokban a kutya már elég biztosan dolgozik, akkor a gyakorlatokat megint a segéddel kezdjük meg, míg ezekben is pontosan végzi feladatát.

A távolságok itt is a kutya tanulékonyságához mérten fokozatosan nagyobbíttatnak. Közben megkísérélünk valamely tárgyat a nyomtól félredobni, még pedig először a széliránnyal szemben, majd a szél irányában és ennek megkeresésére küldjük a kutyát. Ha a kutya mindeme gyakorlatoknál kielégítő előhaladást tanúsít, áttérhetünk egy teljesen idegen segítő nyomának és ez által eldobott valamely tárgynak felkutatására. Itt is elengedhetetlen feltétel a gyakorlat sikerültéhez, hogy a kutyát nyomra vezessük, illetve, hogy a kutyát olyan helyről bocsássuk el, a hol a keresendő nyomát meg-szagláshatta és így ennek alapján indulhat kutató utjára.

Eme gyakorlatokat is eleinte kisebb távolságra és szél ellen végeztetjük, hogy minden sikertelenségnek elejét vegyük. Csak lassan térünk át nagyobb távolságra és végre szél irányában végeztetjük a gyakorlatokat, hogy a kutya minden körülmények között biztosan végezhesse feladatát.

(Vége köv.)

KÉPEINKHEZ.

A fővárosi muzeum.

Foló hó 9-án nyílt meg a fővárosi muzeum, mely ismét egy érdekes és tanulságos gyűjteménnyel gyarapította a főváros nevezetességeit. — Az új muzeum a főváros múltjának történelmi emlékeit gyűjtötte egybe. Különösen gazdagok a Mátyás-korabeli időből származó emlékek. Szébbnél-szebb festmények egész csoportja tünteti fel korhűen ama nagy történelmi korszaknak a fővárossal kapcsolatos eseményeit. A nagybecsű tájképgyűjtemény szemléltetőleg mutatja be a legapróbb részletekre kiterjedőleg Buda és Pest régi állapotát és fokozatos fejlődését valamint a két város egyesítéséből keletkezett főváros rohamos előhaladását. Festményekben látni új megőrkítve a főváros régebbi, most már nagybárára csak emlékből vagy forrásokból ismert nevezetesebb épületeit. — Az egész gyűjtemény hű tükrö Budapest fejlődésének a mohácsi részült kezdődőleg. Valóban érdemes a megtekintésre.

HIREK.

Megtámadott őrsvezető. Dömsöd pestmegyei községben június 16-án este félnyolcz órakor *Bányai* Albert és *Asztilyán* Dániel cz. őrsvezetőket szolgálaton kívül négy polgári egyen megtámadta és *Bányai* őrsvezetőt két szurással könnyen megsebesítette. *Asztilyán* őrsvezető a támadók ellen kardot használt és azok közül kettőt súlyosan megsebesített.

Meglőtt csendőr. A Zemplénmegyében levő Zemplén-szaha község határában *Csicsa* Gábor szolgálatban állott csendőrt egy eddig ismeretlen tettes fegyverből állba és fejen lötte, azután fegyverét és járőraskáját elrabolta. A meglőtt csendőr támadóját karddal fejbe vágta. A csendőr sérülése súlyos, de nem életveszélyes. A tettes után erélyes nyomozás indítatott.

Felhőszakadás. A nógrádmegyei Kazár- és Mátraszele községek, valamint a mizsefai bányatelep határában június 15-én déltűn 2—3 óra között felhőszakadás volt. A leomló víztömeg a mizsefai bányavasutat öt kilométer távolságban megromgálta. Kisterenye község végén a törvényhatóság uton volt kőalapú hidat pedig elcsodorta. A közlekedés a megromgált uttestek helyreállításáig mindhárom helyen szünetel. Emberben vagy más javakban kár nem esett.

Sztrájkok. A Dunagőzhajózási társaság tulajdonát képező és a mecsekészabolszi örskörlethez tartozó három kőszénbányatelep mintegy 2000 munkása június 19-én bérharcba lépett. A netaláni zavargások vagy más törvényellenes cselekmények elfojtása, illetve megállítására a Vasas és Somogy nevű bányatelepeken egy-egy öt főből álló különítményt állítottak fel, a mecsekészabolszi örs pedig 15 főre felemeltetett. A járási főszolgabíró és *Illés* százados, pécsi szárnyparancsnok a helyszínen vannak. Rendzavarás eddig nem fordult elő. — A szamosolgyi vasut részvénytársaság dési műhelyének 60 munkása június 15-én béremelés követelésével sztrájkba lépett. A rendre csendőrrőrkök ügyelnek.

Veszedelem tolvajbánda. A gőmörmegei Alsószaha községben mult hó 28-án öt pásztor ember, miután az ottani koresnában 29 palack sört elfogyasztottak, az ottani erdőben legelésző sertésnyájra támadtak és miután forgópisztoly lövésekkel a kondást elriasztották, a

nyájból 18 darab sertést 770 korona értékben elhajtottak. A kiküldött nyomozó járőrnek sikerült fászsztó üldözés után az öt pásztor elfogni és a sertéseket is megkeríteni. Az elfogott hevesmegyei pásztorok a bíróságnak átadattak. Ugyátszik, hogy egy veszedelmes, régóta és rendszeresen működő sertés tolvajbánda lett ezzel ártalmatlanná téve.

KÜLÖNFÉLÉK.

Újítás a táplálkozásban. Hindhede dán orvos érdekes könyvet írt a táplálkozás reformjáról. Szerinte mindenekelőtt teljesen sutba dobni való a sok fehérje tartalmú táplálékról szóló régi tétel. Igen kevés fehérjével is beérhetjük. Véleménye szerint a legegészségesebb étel a zsir, vagy vajas kenyér. Emellett ehetünk burgonyát és gyümölcsöt, továbbá kevés sajtot, darát, főzeléket — de semmi esetre se együnk húst és ne igyunk szeszes italt, kávé, teát, vagy más mérget. Hindhede és családja sokáig éltek e recept szerint és semmi bajukat nem érezték, sőt az orvos határozottan érezte testi erejének gyarapodását és később igen nagy fáradságot is könnyen elviselt. Hindhede energikusan visszautasítja azt az ellenvetést is, hogy ez a táplálkozás rövidesen nagyon is meguntá a válnék; az ő ételle semmi esetre sem untatja az embert. — Csak mire megőrkéztünk, akkorra tanítanak meg bennünket élni — panaszkodik Hindhede és bizony nem ok nélkül. A dán orvos azt kívánja, hogy az egészséges ápolásának tana a legelső tárgy legyen az iskolában. Igen erősen tiltakozik Hindhede a bő táplálkozás ellen és mindenekelőtt ajánlja a mértékletességet az étkezésben is. A meleg délebedet egészen törölni akarja, vagy legfőkébb csak megfelelő összeállítását engedne meg. Egyébként annyi biztos, hogy Hindhede rendszere Dániában nagy feltűnést keltett és máris igen sok követőre talált. Szakácskönyve fogy, sőt vendéglők is nagy számmal keletkeznek, a melyekben az ő módszer szerint főznek. Az általa legegészségesebbnek mondott ételle olcsósága igen sok hívet toboroz neki. Kopenhágában már vannak éttermek, a melyekben mintegy tízenöt koronáért egész hónapon át ehetik az ember. Különösen a szegény diáktársaság körében sok a Hindhedeista. A mi az orvosokat illeti, ők még nem tudnak tisztába jönni a kollegájuk tanításával. Általánosságban tartott intéseket megköcskázhatnak ugyan, de Hindhede alapelvei még sérthetetlenek. Mindenesetre azonban a Hindhede követelte mértékletesség az evésben csak ajánlatos lehet. Különösen pedig Dániában, a hol az emberek inkább tönkreeszik, sem mint tönkreisszák magukat.

A könyvek és a baktériumok. A könyvek árjának élettani hatása, úgy látszik, abban áll, hogy az emberekben testi és szellemi megkönnyebbülést okoz. Eddig legalább ez volt az általános felfogás. Ujabbban azonban Lindahl doktor, a mint egy kopenhágai orvosi lap jelenti, arra a felfedezésre jutott, hogy a könyvek a baktériumokra föltétlenül pusztító hatással vannak. A könyvek az ugynevezett geny-bacillusokat, a melyeknek kipusztítása más módon ugyszóval lehetetlen volt, teljesen megsemmisítik, erejüket elveszik, míg ellenben a tüdőgyulladás csiráira semmi hatással sincsenek. Lindahl doktore egy kis edénybe könyv cseppeket gyűjtött egybe, borszszé-lángon fölhevítette és arra a meglepő eredményre jutott, hogy ez után a proccesszus után a könyvek elvesztették baktériumölő erejüket.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelek, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

S. P. csendőr. A mostani megállapítás alkalmával a közgazdálkodás vagyoniát képező alapítóknak összegét meghaladó és elosztás alá kerülő összegnek önére eső részére igényt tarthat.

L. J. csendőr. I. Nem. 2. Igen.

Dunameléki öreg zsandár. Névtelen levelek nem válaszolunk.

S. őrmester. Ha a nőülése a férj nyugdíjazása után történt, az özvegy nem tarthat igényt nyugdíjra.

H. A. csendőr. A járőrvetetői jelvény, a mint azt már maga az elnevezés is kifejezi, kizárólag arra van rendelve, hogy a szolgálattal álló járőrnek vezetőjét szemléltető módon is felismeresse s ennél fogva csak a járőrnek, az őrátrati lapban is előírt, vezetője által viselhető szolgálattal; még akkor is, ha különben annak járőrtársa is el van látva járőrvetetői jelvényt, amint hogy egy járőrnek csak egy vezetője lehet, természetes, hogy a másod csendőr levezi a szolgálattal tartományra a jelvényt. Szolgálaton kívül azonban mindenkor viselheti. Magától értetődően leveendő a jelvény a járőrtárs által akkor is, ha a járőrnek őrszető a vezetője.

D. J. csendőr. 1. Nem képez hivatalos helyiséget 2. Ezt kérdezz meg a szakaszsparancsnoktól.

Döntés. A Halásztörvény 23. §-a szerint a halfogáshoz használt háló szemei négy centiméternél szűkebbek nem lehetnek. Ez alatt a szem alatt olyan négyzetet kell érteni, melynek minden oldala 4 cm. Ha ezt a szemet körülmérjük 16 cm-t kapunk, mert $4 \times 4 = 16$.

Utmutató. Leghelyesebb, ha a legközelebbi polgári iskolához fordul, hol mindenre szívesen adnak részletes felvilágosítást.

Steier határszéli csendőr. 1. Olvassa el a határrendőrség szervezéséről szóló 1903. évi VIII. tizikket és az erre vonatkozólag kiadott végrehajtási utasítást, valamint, lapunk m. évi 4. számában. «A határrendőrség» cím alatt közölt cikkünket. Ezekben megtalálja a kívánt felvilágosítást. 2. Senkinek, mert törvénybe ütköző cselekményt képez. A kérdéses levelet nem kaptuk meg.

K. M. Az igényjogosultsági bizonyítvány, esetleg hiteles másolatának melléklése feltétlenül szükséges. A hivatalos uton benyújtott kérvényekhez ezenkívül nem szükséges más okmányokat csatolni. A korra nézve a 40 év a maximum, de vannak olyan állások, a melyeknél már a 35. év képezi a korhatárt.

Tűrővizsgái csendőr. Joga van költségeinek megtérítését követelni, Leghelyesebb, ha az ügyet ügyvédnek adja át.

V. J. volt csendőr cz. őrszető. A törvény értelmében nincsen igénye az igazolványra.

P. B. csendőr. A folyó évben nem lesz felvétel.

Sch. M. csendőr. 1. A felsoroltak mind magyar nevek. 2. Lehetséges.

K. Gy. Ha nagykoru, mindenesetre csak beolgozódásával teljesíthető a kérelem. Azonban polgári állami alkalmazására csakis 12 évi szolgálat, illetve igényjogosultsági igazolvány alapján pályázhat. Őva intjük, a megmondolatlán lépéstől. Édes anyját innen is segítheti, esetleg idővel megköszölve, magához is veheti.

Sz. S. őrszető. 1. Franklin-Társulat Budapest IV. Egyetem. u. 4. sz. 2. Olvassa lapunk ez évi 24. számában «Pócsi zsandár»-nak küldött üzenetet. 3. Kérheti s meg is kapja, ha beigazolja, hogy ez által pl. valamely befektetés stb. után, a megélhetését jobban biztosíthatja.

Járvás J. csendőr. Ha a sérülés láthatóan súlyos testi sértést képez, akkor a feljelentés minden körülmények között megteendő.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsök lovasítása.

A m. kir. III. számú csendőrkerület kalocsai és jász-apáti gyalogőrsei, 1907. jun. hó 1-ével, lovasítottak.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Előléptettek:

Valóságos őrszetőtökké:

1907. június hó 16-ával a m. kir. I. számú csendőrkerületnél:

Fazekas Imre, Borcsa Mihály, Bors Márton, Kiss Ferencz III., Pap Miklós, Rácz János, Kovács Sámuel, Marosi György, Veres József, Bagi József, Ferenczi Árpád, Kovács Domokos, Kedves Lajos, Sütő József, Salamon Nándor, Bedő Ferencz, Boros Imre, Czintos József csendőr czimzetes őrszetőtök;

1907. június hó 1-ével a m. kir. III. sz. csendőrkerületnél:

Szabó Gábor, Huszár József, Lollok Rezső csendőr-czimzetes őrmesterek;

Pongó János, Nagy János, Csillag Arthur, Laczkó József, Vidóczi G. János, Németh Ede, Tóth Ferencz, Gróza Timon, Papp Sándor, Bánya Albert, Okrás János, Nemes Pál, Losonczy Sándor, Biró Lajos, Angay János, Kovács Sándor, Matinka József, Kemény Ferencz, Galamb József csendőr cz. őrszetőtök;

a m. kir. VI. sz. csendőrkerületnél:

Kiss Gyula, Pintér Sándor, Egyházi József, Nagy Ferencz IV., Braun József, Bangó Ferencz, Szabó Sándor, Fodor János, Horváth József XI., Ukós Lajos, csendőr cz. őrszetőtök;

Csendőr cz. őrszetőtökök:

az öt évi tényleges szolgálat befejezése után, a VI. sz. csendőrkerületnél: Tullner Imre csendőr.

Lovaglási jutalomdij.

Baráth István, II. sz. csendőrkerületbeli őrszetőtök részére, az általa 1903. évi szeptember hó 16-tól, 1906. évi október hó 31-ig lovagolt, 61/740. sz. lovaglási út után illetékes három darab 10 koronás arany lovaglási jutalomdij folyósítottott.

Katonai szolgálatteljesítés jellel való ellátás.

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Gipsz Sándor cz. őrmester 1907. évi január hó 21., Kolcsa Viktor őrszetőtök január 1-én a II. osztályu, továbbá május hó 24-én Szőcs Mihály, járásőrmester az I. osztályu és Balázs Imre, csendőr cz. őrszetőtök a II. osztályu;

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Kiss Ferencz járásőrmester, 1907. április hó 11-ével az I. osztályu;

Jurin István őrszetőtök, f. évi május hó 28-ával; Ferencz Sándor csendőr cz. őrszetőtök, f. évi május hó 28-ával;

Kiss Lőrincz cz. őrmester, f. évi február hó 9-vel; Veszélinov Sebők cz. őrmester, f. évi február hó 13-ával;

Benedek Mihály cz. őrsvezető f. évi márcz. hó 25-vel;
Somoigyi János őrsvezető f. évi június hó 1-vel a
II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel láttat-
tak el.

Névváltoztatás.

A m. kir. belügyminiszter 1907. évi május hó 30-án
kelt 55837/VI-a számú engedélye alapján, Csulea De-
méter, II. számú csendőrkerületbeli cz. őrsvezető ve-
zetéknévét «Bíró»-ra;

a folyó évi május hó 18-án kelt 50074/VI-a számú
belügyminiszteri engedély alapján Koszta Mihály, III.
számú csendőrkerületbeli próbcsendőr vezetéknevét
«Kárpáti»-ra;

a folyó évi május hó 1-én kelt 43611/VI-a számú
belügyminiszteri engedély alapján Spitz Géza, III. sz.
csendőrkerületbeli csendőr vezetéknevét «Sugár»-ra;

a folyó évi április hó 30-án kelt 43664/VI-a számú
belügyminiszteri engedély alapján Glodán Illés, III. sz.
csendőrkerületbeli őrmester és annak Margit nevű kis-
korú leánya, vezetéknevüket «Gálfi»-ra változtatták.

Házasságra lépett:

Vörös Imre, III. sz. csendőrkerületbeli cz. őrmester
Kiss Erzsébettel, 1907. május hó 22-én, Bácsszent-
tamáson;

Deák István, VI. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető
Stocker Matildal, 1907. június hó 2-án, Tótszentmár-
tonban;

Kibédi Sándor, VII. sz. csendőrkerületbeli járásör-
mester Szente Juliával, 1907. június hó 1-én, Székely-
udvarhelyen; és

Kiss János II., VII. sz. csendőrkerületbeli cz. őrmes-
ter Jónás Sárával, 1907. június hó 9-én, Bácsfalun.

Értesítés.

Vasvármegye árvaszékénél két irnoki állás megürese-
dett és közel jövőben valószínűleg két kezelő tisztviselői
állás is üresedésbe jön. Az ezen állásokkal járó teendők
kellő ellátása jelentékeny előgyakorlatot és jártasságot
igényelvén, a vármegye ezen állásokra csak oly igazol-
ványos altszökeket fog alkalmazni, a kik az 1873. évi
II. t. cz. 5. és 12. §-aiban megkövetelt teljes képes-
ségüket a kinevezést megelőző próbaszolgálat teljesítése
által bebiztosították.

Erről az igazolványos, valamint a tényleges szolgál-
latuk 12. évében álló altszökei egy hozzáadással értesí-
tendő, hogy a mennyiben a nevezett hivatalnál próba-
szolgálatot teljesíteni hajlandók volnának, arra legké-
sőbb folyó évi július hó 15-ig jelentkeznének.

Együttal a honvédségi Rendeleti Közlönynek 1907.
évi április 29-én megjelent «Szabályrendeletek» 14.
számában 3833. elnöki szám alatt közzétett körrendelet
előnyire is figyelemzetendő.

PÁLYÁZATOK.

A déli vaspályatársaságnál a következő állások
és pedig:

1. Három váltóőri, 600 korona fizetéssel.
2. Két pályáőri, 660 korona fizetéssel.
3. Egy pályafelügyelő, 960 korona fizetéssel.

4. Öt kalauzi, 720 korona fizetéssel. Vallamennyi
állásnál természetbeni lakás vagy megfelelő lakpénz,
egyenruházat. A végleges kinevezés elnyeréséig a váltó-
őri állás 1 korona 60 fillér, a pályáőri állás a helyen-
ként szokásos napibérről, a pályafelügyelő állás a
próbaszolgálat alatt két korona napibérről a szakvizsga
letétele után 81 korona havibérről, a kalauzi állás pe-
dig 1 korona 80 fillér napibérről javadalmazva.

Feltételek:

ad 1. Felvételi vizsga írás, olvasás, számoláshól
Magyar és horvát nyelv. Egy évi próbaszolgálat. Váltó-
őri vizsga.

ad 2. Magyar nyelv szóban és írásban. Számolás.
Két évi próbaszolgálat. Pályáőri vizsga.

ad 3. Írás, olvasás, számolás tizedestörtekkel. Magyar
és még egy nyelv. Kömüvesek és ácsok előnyben része-
sülnek. Felvételi vizsga után hat havi próbaszolgálat,
szakvizsga letétele után két évi gyakorlat.

ad 4. Felvételi vizsga írás, olvasás, tizedestörtekkel
való számolásból. Magyar nyelv. Kivánatos a német és
horvát nyelv. Egy évi próbaszolgálat. Kalauzi vizsga.
Kérvények a cs. kir. szab. déli vaspályatársaság
üzletigazgatóságához 1907. évi augusztus hó 26-ig.

Egy hivatalszolgai állás a malaczkai járásbírószá-
gnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal
160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szó-
ban és írásban. Kérvények a pozsonyi törvényszék
elnökéhez 1907. évi július hó 28-ig.

Egy szolgai állás a kolozsvári tudományegyetemen.
Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200
korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szó-
ban és írásban. Műasztalos vagy műlakatos iparban
való jártasság előnyt nyújt. Egy évi próbaidő. Kérvé-
nyek a kolozsvári egyetem rektori hivatalához 1907.
évi július hó 27-ig;

Egy irodatiszti állás a balassagyarmati, esetleg más
pénzügyigazgatóságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona.
Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban.
Négy középiskolai osztály. Kérvények a balassagyarmati
pénzügyigazgatóságához 1907. évi július hó 15-ig.

Egy hivatalszolgai állás a váci járásbírószágnál. Fi-
zetés pótlékkal 600 korona. Szabályszerű lakpénz és 60
korona lakpénzpótlék, vagy természetbeni lakás. Ruha-
illetmény 100 korona vagy természetbeni ruházat. Ma-
gyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a postvidéki
törvényszék elnökéhez 1907. évi július hó 18-ig.

Egy szolgai állás a budapesti tudomány egyetemen.
Fizetés pótlékkal 700 korona. Ruhailletmény 100 korona.
Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban.
Számolás. Ideiglenes alkalmazás. A véglegesítés az al-
kalmasságtól tetétek függővé. Kérvények a budapesti
tudomány egyetem Rektor Magnificusához 1907. évi
július hó 4-ig.

Egy hivatalszolgai állás a tokaji járásbírószágnál.
Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180
kor., esetleg természetbeni lakás. Természetbeni ruházat.
Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a sátorlaj-
ujhelyi törvényszék elnökéhez 1907. évi július hó 5-ig.

Egy kezelői állás a marosillyei járásbírószágnál. Fi-
zetés pótlékkal 1400 korona. Szabályszerű lakpénz.
Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai
osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a dévai tör-
vényszék elnökéhez, 1907. évi július hó 20-ig.

Különleges határozványok

a Mezőtúr rendezett tanácsu város területén működő magyar királyi csendőrség szolgálatának kezelésére nézve.

A csendőrség területi illetékességének Mezőtúrra való kiterjesztése.

1. §. Mezőtúr rendezett tanácsu város területén a közbiztonsági szolgálatot, tehát az ezzel összefüggő nyomozó cselekményeket is, ezen város közönsége és a m. kir. belügyminister között létrejött külön egyezmény alapján a m. kir. csendőrség teljesíti.

Ennek folytán az «Utasítások a m. kir. csendőrség számára» «II. Szolgálati Utasítás». A) Általános rész I. Fejezet 1. §-ában foglalt ezzel ellentétben álló rendelkezés hatálya az egyezmény fennállásának idejére Mezőtúrra nézve felfüggesztetik.

A legénység létszáma.

2. §. Mezőtúr területén elhelyezett csendőrség létszámát a városi hatósággal egyetértőleg esetről-esetre a m. kir. belügyminister állapítja meg.

A csendőrség viszonya a városi hatóságokhoz (rendőrkapitánysághoz) és igénybe vétele ezen hatóságok részéről.

3. §. A város területén működő csendőrlégénység a köz-csend, rend és biztonság fenntartása érdekében a rendőrkapitányság rendelkezésére áll, s annak rendőri közegeit képezi, de annak alárendelve nincs, a mennyiben katonai és foglyelmi tekintetben, valamint mindennemű személyi ügyekben saját előjárók parancsa alatt áll.

Ezen hatóság a csendőrt csakis a «Csendőrségi szolgálati utasítás»-ban meghatározott szolgálatokra, s az ott előírt módon veheti igénybe; más városi, valamint a városban levő egyéb polgári, adó és postahivatalok a hatáskörükbe utalt ügyekben a csendőrségi segédletet csakis a rendőrkapitányság útján igényelhetik, melynek kötelessége öröködni a felett, hogy a csendőrség hivatásától eltérő, vagy oly szolgálatokra fel ne használtassék, melynek teljesítésére más állami, vagy községi közegek hivatvák. (Csendőrségi szervezeti utasítás 6. §.)

A csendőrséget általában véve idezőkés vagy más hivatalos ügydarabok kézbesítésére küldendő, börtönőri, a városházán vagy más helyütt p. o. színházakban stb. tartandó ügyeleti szolgálatokra, irodai vagy szolgai teendők végzésére, munkásoknak munkaközbéli felügyeletére, kutyapezérék kísérésére, iskolakötelezettek összeírására, cselédök és munkások bejelentési ügyének ellenőrzésére, tolonczkísérőkre stb. felhívni tilos.

Bár a csendőrségi utasítások e tekintetben rendelkezéseket nem tartalmaznak, mégis célzerettség okokból megengedtetik, hogy bűnügyi vagy kihágási ügyekben kihallgatandó egyének lakóhelyének kipuhatolásával — a mennyiben a városi közegek discretionális okokból mellőztetnének, a csendőrség megbízatásának.

Az ilyenemű felhívások azonban, a sürgős eseteket kivéve,

alkalmilag más, pld. rendes szolgálatokkal kapcsolatosan teljesítendők.

Szolgálati felhívások.

4. §. A csendőrség, mint a rendőrhatalóság végrehajtó közege, közbiztonsági ügyekben a rendőrkapitánysághoz lévén utalva, ezen hatóságnak, illetve az erre hivatott tisztviselőnek (rendőrkapitány és helyettese) a csendőrségi szolgálati utasításban előírt szolgálatokra vonatkozó szóbeli, illetve írásbeli felhívásait feltétlenül teljesíteni tartozik.

A csendőrség szolgálatára a rendőrhatalóság vagy ezen hatóságnak arra hivatott tisztviselői által rendszerint szóbeli felhívással vendő igénybe.

Ezen czélból az őrsparancsnok (helyettese) a rendőrhatalóság főnöke által megállapítandó időközökben, különös alkalmakkor azonban azonnal nála jelenjék meg és a szolgálati ügyeket lehetőleg szóbeli tárgyalás útján intézze el, hogy ügyképen az írásbeli értekezés a rendőrhatalóság és a csendőrszparancsnokság közt a legszűkebb mérvre szoríttassék.

Sürgős esetben a rendőrhatalóság s ennek arra hivatott tisztviselőinek jogában áll a szolgálatban álló járőröket valamint a csendőrszre beosztott csendőröket valamely meghatározott szolgálati czél teljesítésére szóbelileg felhívni, az ily felhívások azonban az eljáró csendőr biztosítására utólagosan írásban is kiadandók.

Ha a felhívás folytán teljesítendő szolgálat az állampolgároknak a törvények által védett jogaiha való beavatkozást igényelné, az ilyenmű felhívások írásban adandók ki és azokban a teljesítendő szolgálatnak mindig szabatosan, félreértést kizáró módon kell körülírva lennie és azt a rendőrhatalóság főnöke vagy helyettese írja alá.

A felhívás folytán teljesítendő szolgálat végrehajtásába a rendőrkapitányság be nem foghat, a végrehajtás módoztatit elő nem írhatja, hanem csak általánosságban adhat utbaigazítást a felhívás mikénti teljesítéséhez.

Megkeresések.

A közbiztonságra vonatkozó oly ügyeket, melyek az őrsparancsnokság hatáskörét túllépő intézkedéseket tesznek szükségessé, p. o. összpontosításokat, karhatalmi segédlet kirendelését, őrslétszám felelőtlését, vagy megerősítést, valamint a közbiztonsági szolgálatra tett káros észleleteket és a csendőrlégénység ellen felmerült panaszokat, a rendőrkapitányság illetékes intézkedés végett a titási alosztályhoz (szakasz-, szárnyparancsnokság) juttatja s e végből ezen parancsnoksághoz megkereséseket vagy érteitéseket küld.

Szolgálatkezelés.

5. §. A csendőrség hivatászerű szolgálatát a város területén a szolgálati utasításokban előírt módon teljesíti, az ezen «különleges határozványok»-ban meghatározott eltérésekkel.

A csendőrség szolgálatának végrehajtásába, valamint általában annak belsőszolgálatába semmiféle polgári hatóságnak nincs joga beavatkozni.

Örjáráti beosztás.

6. §. A megelőző szolgálat szempontjából a város területe a «Szolgálati utasítás» II. rész 28. §-a értelmében a rendőrkapitánysággal egyetértőleg a járőrök számáraoh képest körletekbe osztandó és amután az örjáráti beosztás megállapítandó. E beosztást a III. számú csendőrkörületi parancsnokság hagyja jóvá.

Ezen beosztás egy példányával a rendőrkapitányság is ellátandó, mely azonban azt szigorú rendőrkapitánói titokként megőrizni és gondoskodni tartozik, hogy az hivatalnok kezébe ne kerüljön.

A város belső területén a járőrök olykép vezénylendők, hogy kellő felváltással a létszám és a viszonyokhoz mérten kellő számú járőr éjjel-nappal szolgálatban álljon.

A járőrök felosztása, felállítás a felfegyverzése.

7. §. Rendes körülmények között nappal a járőrök egy tagból, éjjel két tagból állanak, s egy-egy örjáratnak leportyázására 24 órányi idő szabatik meg.

Ha azonban a viszonyok megkövetelik, a járőrök egy nappal mint éjjel megerősíthetők és a szolgálat tartama megváltoztatható.

Minden járőrnek a körlet, a melyben őrködni tartozik, kijelölendő.

Azon fontosabb pontok, a hol a járőrök — különösen nappal — huzamosabb ideig állanak, kijelölendők.

A járőrök portyázási körleteket minden kivezenylés tartama alatt annyiszor tartoznak lejárni; a mennyiszor az előírt pihenők figyelembe és igénybe vétele mellett 24 órán belül az lehetséges.

Nappal rendes viszonyok között a járőrök kard és forgópisztolytlyl vannak felfegyverkezve, míg az éjjeli járőrök mindig karabélylyal teljesítik szolgálatukat.

Ha a viszonyok megkövetelik, a nappali járőrök is teljes felszereléssel (karabélylyal) vezénylendők szolgálatba.

A rendőrkapitányság teendői a csendőrpáncsnok-ságokkal szemben.

8. §. A csendőrség hivatásszerű kötelem a közbiztonság fenntartását és helyreállítását illetőleg csak egy képes eredménnyel betölteni, ha mindennemű a város területén előfordult és szolgálatával összefüggő eseményekről gyorsan értesül. A rendőrkapitányság ennek folytán:

a) Minden a város területén előfordult és a rendőrhatszóságnak akár feljelentés, akár saját észlelet, vagy bármely más módon tudomásra jutott büntetendő eseményről az őrsparancsnok ságot azonnal értesítse.

b) mindazon jelenségeket, melyekből a közbiztonságra közvetve vagy közvetlenül veszély származhatik, p. o. fegyveres rablásoknak, csavargásoknak, rab- és katonaszökevényeknek, cigányoknak, általában véve a közbiztonságra veszélyeknek tartott elemeknek a város területén való megjelenését, — továbbá a lakosság körében észlelt nemzetiségi, politikai, vagy szociális oly mozgalmakat, melyek a közbiztonság megzavarását eredményezhetik, az őrsparancsnoksággal tudassa.

c) A csendőrséget a közbiztonsági szolgálat teljesítésében teljes odaadással támogatása, e végből a szolgálatban felhasználható adatokat, az őrsparancsnoksággal bizalmasan közölje és a városi hatóság szolgálatában álló összes szolgazemélyzetet is utasítsa, hogy a csendőrségnek minden tekintetben segítségére legyenek és a közbiztonságra vonatkozólag tett megfigyeléseiket azzal közöljék.

Minden esetben a mildőn a csendőrségi előírások szerint bizonyos szolgálati működésnél egy hatósági közeg vagy bizal-

mas egyén jelenléte szükséges, a rendőrkapitányság által a csendőrségnek mellé ily személyek mindannyiszor kirendelendők.

A megelőző szolgálatnak nemkülönbön a csendőrség felügyeletére bizott törvények és törvényhatósági szabályrendeletek végrehajtásának ellenőrzése czéljából az őrsparancsnoksággal közlendők:

a) korcsmák, kávéházak, bordélyüzletek megnyitására nézve adott engedélyek, valamint a zárórák, esetleg azok meghosszabbítására kiadott rendelkezések;

b) népgyűlések, népünnpélyek, táncvigalmak, nyilvános látványosságok, szini előadások, buncsúk, vásárok megtartása a hely és idő megnevezése mellett;

c) éjjeli őrk-, mező-, erdő-, hegy-, gátórkók névjegyzéke és azok lakása;

d) vadászok, halászok, fegyveradózt fizetők névjegyzéke;

e) feltételen szabadtságot fegyenczek, vagy büntetésüket kitöltött és a város területéről kitöltött, vagy gyanus egyénekre vonatkozó adatok.

Nyomozó események végzése a csendőrség által a város területén.

9. §. Nyomozó ügyekben a csendőrség eljárását a «Csendőrségi utasítások» II. rész IV. fejezet, C, D, E, F, G, H és I alfejezetei szabályozzák, melyek a Mezőúrt városban teljesítendő ilyenmő szolgálatokat illetőleg teljes érvényben maradnak; mégis hogy a városi rendőrhatszóság és csendőrség cselekvőirányos összműködése biztosítsassék, az alábbi direktívák állapítanak meg:

I. A rendőrkapitányság — mint a rendőrhatszóság főnöke a járási főszolgabíró jogkörével rendelkezvén, mintha polgári rendőrkörzetei nem lennének, miként a főszolgabírónak nincs, büntett vagy vétség esetén eskis akkor végez nyomozó eseményeket:

a) ha magánindítványra üldözendő oly büntetendő eseményről tétetik panasz előtte, mely tisztán áll minden szélesebb körű nyomozás nélkül, megnevezett tanúk jegyzőkönyvi kihallgatásával tisztázható és az ügy a bíróság, illetve ügyészszéghz áttehető;

b) ha a direct megjelölt nyomozó események teljesítésére a kir. ügyészszeg utasítja, vagy ilyenek teljesítése végett a vizsgálóbíró megkeresi;

c) ha a «Csendőrségi utasítások» II. rész IV. fejezet. E. 114. §-ban körülírt halasztást nem tűrő esetekben azonnal fogantatandó oly nyomozó események teljesítéséről lenne szó, melyet a csendőrség nem teljesíthet.

Emélfolyva az a) b) c) által felsorolt eseteket kivéve minden nyomozó eseményt a csendőrség önállóan végez.

II. A csendőrség szolgálati tevékenysége kiterjed a közrendszet felügyeletére és mindazon események és mulasztásokra is, melyeket a fennálló törvények, ministeri rendeletek, hatósági szabályrendeletek kihágásnak minősítenek.

Emélfolyva minden előforduló kihágás esetén figyelmeztetési, feljelentési, elővezetési és elfogási jogával élhet, minden olyan esetben pedig, mikor helyi rendszeti ügyben a rendőrhatszóság intézkedése válik szükségessé, ennek azonnal jelentést tenni köteles.

Fentartatik a rendőrhatszóság főnökének s ennek titóváltelen (azaz akkor, ha a rendőrkapitány hivatalát bármely okból el nem látja) kijelölt helyettesének (de rendőrbiztos és alantos közegek kizárásával) azon jog, hogy a csendőrsi nyomozás folyamán, különösen fontosabb esetben, a nyomozó járőről (őrsparancsnokságtól) az addig elért eredményről felvilágosítást kérjen és kapjon s az előírt járőr (őrsparancsnokságot) belátása szerint informálja, s a mennyiben a járőr (vagy őrs) ezt törvényesnek nem találja, előzetes, vagy utólagos írásbeli felhívás mellett az általa tudott czél érdekében házkutatás, elfogás, őrizet alá vétel, stb. a személyes szabadság, vagy házjogot érintő nyomozó események teljesítésére saját felelősségére felhívja, mely felhívást a

csendőrség, — hacsak azoknak teljesítése esküjébe nem ütközik, — teljesíteni tartozik.

III. Oly esetekben, mikor idegen nyomozó rendőrhatalóságok területén működni hivatott csendőregénység folytatlagos nyomozás során Mezőtúr város bel- vagy külterületén teljesítendő nyomozó cselekmények teljesítése végett megjelenik, ha a rendőrkapitány hivatalában a számdokolt bejelentéseket feltalálható nem lenne, előbbi feljogosítottak, hogy a mezőtúri őrsparancsnokságnál történt jelentkezés után ezen őrs legénységének igénybevétele mellett nyomozó cselekményeket teljesítsen olyankor is, mikor nem a legsürgősebb esetről van szó s hogy eljárása eredményéről a köteles bejelentést utólag tehesse meg, mint a legsürgősebb esetekre nézve előlva van.

IV. Az I. b) c) pontok eseteiben foganatosítandó nyomozó cselekmények teljesítések — ha az indokolva van — a rendőrhatalóság főnöke, illetve távollétében kijelölt helyettese, jogosítva van a csendőrséget, mint karhatalmat igénybe venni.

V. Az idegen rendőrhatalóságok megkeresése folytán Mezőtúr város területén végzendő nyomozó cselekmények teljesítésére nézve az ezen §. I.—IV. pontjaiban lefektetett alapelvek irányadóak.

VI. A csendőrség önállóan végzett szolgálatáért ép ugy kizárólag felelős, mint a rendőrhatalóság azon felhívásniért, melyeket ezen §. II., IV. és V. pont eseteiben kiadott.

A nyomozó cselekmények lebonyolítása és jelentés-tétel.

10. §. A rendőrhatalóság, ha előtte bűnügyben panasz vagy feljelentés tétetik, azt a 9. §. I. a, b, c. pont esetét kivéve — az őrsparancsnoksággal, vagy bármely szolgálatban álló járőrrel a legrovidebb uton, szóval, küldőnőczel vagy telefonon az igényelt nyomozó cselekmények foganatosítása végett közli, mely közlés, illetve felhívása a csendőrség a nyomozó cselekményeket utasításai és ezen határozványok értelmében azonnal foganatosítani tartozik.

Az elrendő azon czél érdekében pedig, hogy az egyes bűnesetek minél hamarabb és közvetlenebbül jussanak nyomozás alá, köteleseggévé tétetik a rendőrhatalóságnak, hogy ismételt szóbeli közliirréttel, vagy írásbeli hirdetmény útján a lakosság körében köztudomásra hozza, hogy mindenki, a ki mint sértett érdekelve volna valamely bűncselekmény által, vagy bárki más, a ki bűncselekménnyől tudomást szerez, nemcsak a rendőrhatalóságra, de a csendőrsparancsnokságnál, vagy a városban bárhol előtalált csendőrijárőrnel szóbeli panasszal élhet, — illetőleg ennél feljelentést tehet — s hogy így czélból a csendőrsparancsnokság telefonnal is el lévén látva, panaszok ez uton is az őrs tudomására hozhatók, mely esetben a csendőrség a nyomozást vagy azonnal foganatosítja, vagy — ha a panasz tárgya nem az őrsparancsnokság jogkörébe volna utalva, — a szükséges utnavigatást megadja.

A bíróságok hatáskörébe utalt valamennyi bűntett, vétség vagy kihágás eseteiben bevezetett nyomozás befejeztével a csendőrség az illető cselekmény illetékessége szerint a nyomozás eredményéről a feljelentést az illető kir. ügyészhez, vagy járásbírósághoz teszi meg, illetve az elővezetett czéljából őrizetbe vett, vagy elfogott egyéneket tényvalósággal a legközelebbi kir. járásbíróság, illetve a központi vizsgálóbíróságnak adja át, — a mint ez a csendőrségi utasítások II. rész II. fejezet D. 42. §-ában előlva van.

A bünyekek a lehetőség szerint az illetékes bírósághoz, ügyészhez szolgálatja ba, vagy ha az bármiféle akadályba ütközik, azokat a helyi rendőrhatalóságnak adja át.

Minden teljesített nyomozás eredményéről rövid jelentésben a rendőrhatalóságnak jelentés teendő a csendőrség által.

A rendőrhatalóság hatáskörébe utalt kihágás eseteiben a feljelentés az őrsön őrzött vonatokat, kettőzött lapszámozással ellátott «Feljelentési könyv»-ben indigó papir segélyével egyszerre két példányban szerkesztendő meg az őrsparancsnokság által, s az egyik (indigós) példány a rendőrhatalóságnak küldendő, a másik pedig az őrsön marad.

A feljelentési könyv adatai alapján tárgymutató vezetendő, melyben a feljelentett egyének neve és a feljelentési könyv vonatkozó tételezésa tartandó nyilván. Az egyszer már feljelentett egyén neve többször nem vezetendő ugyan be a tárgymutatóba, de az újabb feljelentés tartalmazó feljelentési könyvi tételezésim a régi szám mellé pótlólag bejegyzendő a vonatkozó rovathat.

Az elővezetett, vagy elfogott egyéneknek, valamint bünyekeknek a rendőrhatalósághoz történt átadásáról a rendőrhatalóság az őrsnek átveteli elismervényt ad, mely a feljelentési könyv vonatkozó tételezésimával ellátva, jelzett könyv melléklete gyanánt őrzendő meg.

A «Feljelentési könyv» az A), a tárgymutató a B) minta szerint vezetendő.

Csendőrségi utasításoknak a városi rendőrhatalóságnak, a városi és törvényhatósági szabályrendeleteknek pedig a csendőrség részére való kiadása

11. §. A csendőrség szolgálatának teljesítésére vonatkozó utasításokkal a rendőrkapitánytatókat a belügyminister, a városi és törvényhatósági szabályrendeletekkel pedig az őrsparancsnokságot a városi hatóság látja el.

A csendőrség jogainak és szolgálati eljárásának kiírdetése a város területén.

12. §. A városi hatóság tartozik gondakodni, hogy a csendőrség jogai, különösen a fegyverhasználati joga és szolgálati eljárása a város területén a legkezelebb körben közliirré tétessék.

A szolgálat megkezdése.

A szolgálat megkezdésének időpontját a belügyminister rendeletileg állapítja meg.

M. kir. III. számú csendőrkerület.

A. minta.

Papírnagyság nagy ívrét. (B)

Feljelentési könyv

a rendőrhatalóság hatáskörébe utalt kihágásokról.

Folyó szám	Idő		A kihágást elkövető egyén neve, foglalkozása, lakhelye, illetőségi községe	Az elkövetett kihágás rövid leírása és minősítése	A tanúk, esetleg az észlelő csendőr neve
	hó	nap			
1.	VI.	12.	Nagy Ambrus mezőtúri lakos napszámok lakik I. kerület 384. szám alatt	Botrányos részeg állapotban a járőreket szidalmazta délelőtti 1/2 11 órakor, s Kis Pál mezőtúri lakos földművest (lakik II. kerület 8 szám alatt) testi sértés okozása nélkül utasította. Közrend és közszemérem elleni kihágásért, mert felszólításra nem engedelmeskedett, elővezettetik.	Tanúk: Sára Gyula mezőtúri lakos (I. ker. 14. sz.) és Tóth Pál mezőtúri lakos (II. ker. 94. sz.) Ambrus Pál csendőr ez. örsvezető.
				S így tovább.	

Minden évben 1-től kezdődő folyószámmal.

Mezőtúri vegyes örs.

B. minta.

Papírnagyság nagy ívrét. (B)

Tárgymutató

a feljelentési könyvhöz.

A feljelentettek nevei	A feljelentési könyv folyó száma		
1906. év			
Kis Pál	18 1906'	236 1907'	321 1907'
1907. év			
Szerecsen Dénes	14 1907'	39 1907'	
S így tovább.			

Minden évi tárgymutatózás elkülönítve vezetendő.